

e-ISSN 3060-5059

DOI: 10.67227

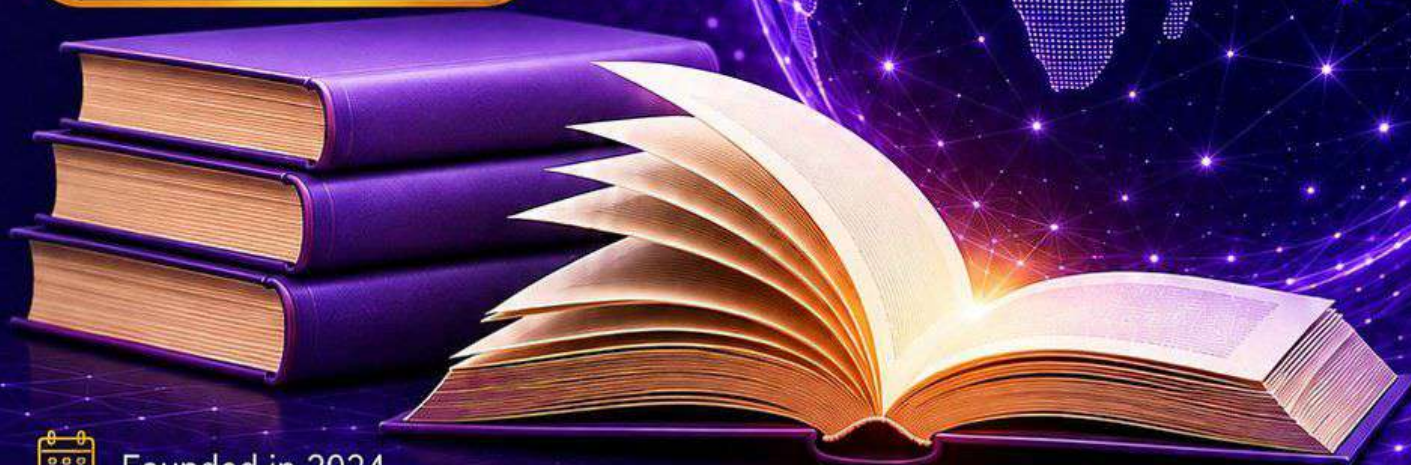
IJTIMOYIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNAL

Scientific and Innovative Research in
Social and Humanitarian Studies

Vol. 3 • Issue 8

2026

Founded in 2024

publishscience.uz

publish_science_journal@mail.ru

PEER REVIEWED • OPEN ACCESS

MAKTAB DIREKTOR MASLAHATCHILARIDA INNOVATSION BOSHQARUV KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK SHART-SHAROITLARI

Rahmatova Nasiba Sobirovna

Navoiy innovatsiyalar universiteti, dotsent (PhD).

e-mail: rnasiba20@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-5314-3457>

Annotatsiya.

Mazkur maqolada maktab direktor maslahatchilarida innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning psixologik shart-sharoitlari tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim tizimida boshqaruv jarayonlarining murakkablashuvi rahbarlik faoliyatida nafaqat tashkiliy bilimlar, balki innovatsion fikrlash, strategik qaror qabul qilish, kommunikativ moslashuvchanlik va psixologik barqarorlik kabi kompetensiyalarni shakllantirish zaruratini yuzaga keltirmoqda. Tadqiqotda innovatsion boshqaruv kompetentligining mazmuni, uning tarkibiy komponentlari hamda rivojlanishiga ta'sir etuvchi shaxsiy-psixologik omillar yoritilgan. Shuningdek, direktor maslahatchilarining kasbiy faoliyatida refleksivlik, motivatsiya, ijodiy tafakkur va liderlik sifatlarining ahamiyati ochib berilgan.

Kalit so'zlar: maktab boshqaruvi, direktor maslahatchisi, innovatsion boshqaruv kompetentligi, psixologik shart-sharoitlar, liderlik, refleksiya, strategik fikrlash.

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ КОМПЕТЕНТНОСТИ ИННОВАЦИОННОГО УПРАВЛЕНИЯ У СОВЕТНИКОВ ДИРЕКТОРОВ ШКОЛ

Рахматова Насиба Собировна

Навоийский университет инноваций, доцент (PhD).

Аннотация.

В статье рассматриваются психологические условия развития компетентности инновационного управления у советников директоров школ. В условиях модернизации системы образования возрастает необходимость формирования у специалистов управленческой сферы способности к инновационному мышлению, стратегическому планированию, эффективной коммуникации и адаптации к изменениям. Раскрывается содержание инновационной управленческой компетентности, анализируются её структурные компоненты и психологические факторы развития. Особое внимание уделяется роли профессиональной мотивации, рефлексивных способностей, лидерских качеств и творческого мышления в деятельности советников директоров школ.

Ключевые слова: управление школой, советник директора, инновационная управленческая компетентность, психологические условия, лидерство, профессиональная мотивация, стратегическое мышление.

PSYCHOLOGICAL CONDITIONS FOR DEVELOPING INNOVATIVE MANAGEMENT COMPETENCE OF SCHOOL DIRECTOR ADVISORS

Rahmatova Nasiba Sobirovna

Navoi University of Innovation, Associate Professor (PhD).

Abstract.

This article examines the psychological conditions for developing innovative management competence among school director advisors. In the context of educational modernization, effective management requires not only organizational knowledge but also innovative thinking, strategic decision-making, adaptive communication, and psychological readiness for change. The study analyzes the essence of innovative management competence, its structural components, and psychological factors influencing its formation. Particular attention is paid to the role of professional motivation, reflection, leadership abilities, and creative thinking in improving the professional activity of school director advisors.

Keywords: school management, director advisor, innovative management competence, psychological conditions, leadership, professional motivation, strategic thinking.

Kirish. Bugungi kunda ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar maktab boshqaruvining mazmuni va shakllariga yangicha yondashuvlarni talab qilmoqda. Ta'lim tashkilotlarining samarali faoliyat yuritishi ko'p jihatdan rahbarlik jarayonini tashkil etuvchi mutaxassislarining innovatsion boshqaruv kompetentligiga bog'liq. Ayniqsa, maktab

direktorlariga metodik va boshqaruv jihatdan ko'mak beruvchi maslahatchilar faoliyatida yangicha fikrlash, o'zgarishlarni boshqarish hamda zamonaviy boshqaruv texnologiyalaridan foydalanish qobiliyati muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Innovatsion boshqaruv kompetentligi shaxsning mavjud muammolarni yangi yondashuvlar asosida hal qilish, tashkilot rivojlanishini oldindan ko'ra bilish va boshqaruv jarayonlarini takomillashtirishga yo'naltirilgan kasbiy sifatlar majmuasidir. Ushbu kompetentlik nafaqat bilim va ko'nikmalar tizimini, balki shaxsning psixologik tayyorgarligi, motivatsion yo'nalishi va ijodiy salohiyatini ham qamrab oladi [1].

Ta'lim boshqaruvida inson omilining ustuvorligi rahbar va maslahatchilarning psixologik xususiyatlarini chuqur o'rganishni talab qiladi. Chunki innovatsion jarayonlarni joriy etishda qarshiliklarni yengish, jamoa a'zolarining faoliyatini muvofiqlashtirish va samarali kommunikatsiyani yo'lga qo'yish uchun yuqori darajadagi emotsional barqarorlik hamda ijtimoiy kompetensiyalar zarur hisoblanadi [2].

Maktab direktor maslahatchilarining faoliyati an'anaviy boshqaruvdan farqli ravishda tahliliy fikrlash, muammoli vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish va pedagogik jamoani rivojlanishga yo'naltirishni talab etadi. Shu sababli mazkur mutaxassislarining innovatsion boshqaruv kompetentligini shakllantirishning psixologik mexanizmlarini aniqlash zamonaviy pedagogik psixologiyaning dolzarb masalalaridan biridir.

Innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirish jarayonida shaxsning o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan ehtiyoji, kasbiy motivatsiyasi, refleksiv qobiliyati va kreativ tafakkuri muhim omillar sifatida namoyon bo'ladi. Ushbu jihatlari boshqaruv faoliyatining samaradorligini oshirish bilan birga, ta'lim tashkilotida innovatsion madaniyatni shakllantirishga xizmat qiladi [3].

Shu nuqtayi nazardan, maktab direktor maslahatchilarida innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning psixologik shart-sharoitlarini tadqiq etish ta'lim tizimining strategik rivojlanishi uchun muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Adabiyotlar tahlili. Innovatsion boshqaruv kompetentligini o'rganish masalasi zamonaviy psixologiya, menejment va pedagogika fanlarining kesishgan nuqtasida rivojlanib kelmoqda. Kompetensiyaviy yondashuv tarafdorlari shaxsning kasbiy faoliyatdagi muvaffaqiyatini faqat bilim darajasi bilan emas, balki ushbu bilimlarni amaliy vaziyatlarda samarali qo'llay olish qobiliyati bilan izohlaydilar [4].

Xorijiy tadqiqotlarda boshqaruv kompetentligining muhim tarkibiy qismlari sifatida strategik fikrlash, liderlik qobiliyati, kommunikativ kompetensiya va o'zgarishlarni boshqarish ko'nikmalari ko'rsatib o'tilgan. Xususan, samarali rahbar innovatsion jarayonlarda nafaqat tashkiliy masalalarni hal qiluvchi shaxs, balki jamoani yangi maqsadlarga yo'naltiruvchi psixologik lider sifatida qaraladi [5].

Psixologik nuqtayi nazardan, innovatsion boshqaruv kompetentligining shakllanishi shaxsning kognitiv, motivatsion va emotsional sohalar bilan bog'liq. Kognitiv komponent yangi bilimlarni o'zlashtirish va vaziyatlarni tahlil qilish qobiliyatini ifodalasa, motivatsion komponent kasbiy rivojlanishga intilish va yangiliklarni qabul qilishga tayyorgarlikni belgilaydi. Emotsional komponent esa stressga chidamlilik, o'zini boshqarish va ijtimoiy munosabatlarni samarali tashkil etish imkonini beradi [6].

Mahalliy tadqiqotchilar tomonidan ham ta'lim boshqaruvida rahbar shaxsining psixologik xususiyatlari, kasbiy kompetensiyalar va boshqaruv madaniyati masalalari keng o'rganilgan. Ushbu tadqiqotlarda zamonaviy maktab rahbarlarining faoliyatida innovatsion yondashuv, jamoaviy hamkorlik va refleksiv boshqaruv muhim omillar sifatida qayd etiladi [7].

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, maktab direktor maslahatchilarining innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirish jarayoni faqat boshqaruv texnologiyalarini o'rgatish bilan cheklanmaydi. Mazkur jarayon shaxsning psixologik tayyorgarligi, ijodiy imkoniyatlari, liderlik salohiyati va o'zgarishlarga moslashuvchanligini rivojlantirishni ham talab qiladi.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqotning metodologik asosini maktab direktor maslahatchilarida innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirish jarayonini o'rganishga yo'naltirilgan psixologik-pedagogik yondashuvlar tashkil etadi. Tadqiqot jarayonida boshqaruv faoliyatining psixologik xususiyatlarini yoritishda kompetensiyaviy, faoliyatli va tizimli yondashuvlardan foydalanildi.

Tadqiqotning nazariy asoslarini boshqaruv psixologiyasi, liderlik nazariyalari, kasbiy kompetentlik konsepsiyasi hamda innovatsion faoliyat psixologiyasiga oid ilmiy qarashlar tashkil etdi. Xususan, rahbarlik faoliyatida kompetentlikning shakllanish mexanizmlarini o'rgangan olimlarning ilmiy yondashuvlari, shuningdek, ta'lim tashkilotlarini boshqarishda inson omilining o'rnini ochib beruvchi tadqiqotlar tahlil qilindi.

Tadqiqotda quyidagi metodlardan foydalanildi:

1. Nazariy tahlil metodi. Ushbu metod orqali innovatsion boshqaruv kompetentligining mohiyati, tarkibiy tuzilishi va rivojlanish omillari bo'yicha ilmiy manbalar o'rganildi. Ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish jarayonida direktor maslahatchilarining boshqaruv faoliyatida namoyon bo'ladigan psixologik sifatlar tizimi aniqlashtirildi.

2. Psixodiagnostik metodlar. Direktor maslahatchilarining innovatsion boshqaruvga tayyorgarlik darajasini aniqlash maqsadida quyidagi diagnostik vositalardan foydalanildi:

- A.V. Karpovning refleksivlik darajasini aniqlash metodikasi;
- R. Likert tomonidan ishlab chiqilgan boshqaruv uslubini baholash yondashuvi;
- kreativlik va innovatsion fikrlash ko'rsatkichlarini aniqlashga yo'naltirilgan test topshiriqlari;
- kasbiy motivatsiya darajasini aniqlash metodikasi.

Mazkur metodikalar orqali direktor maslahatchilarining yangi boshqaruv texnologiyalarini qabul qilish darajasi,

o'z faoliyatini tahlil qilish qobiliyati hamda innovatsion qarorlar qabul qilishga psixologik tayyorgarligi o'rganildi.

3. Matematik-statistik tahlil metodlari. Tadqiqot natijalarining ishonchligini aniqlash uchun statistik qayta ishlash amalga oshirildi. Ma'lumotlarni tahlil qilishda SPSS dasturidan foydalanilib, o'rtacha qiymatlar (M), standart og'ish (SD), korrelyatsion tahlil hamda guruhlar o'rtasidagi farqlarni aniqlash uchun Student t-mezonidan foydalanildi.

Tadqiqot obyekti sifatida umumiy o'rta ta'lim maktablarida faoliyat olib borayotgan direktor maslahatchilari tanlandi. Tadqiqotda jami 72 nafar respondent ishtirok etdi. Respondentlarning kasbiy tajribasi va faoliyat yo'nalishlari hisobga olinib, ular shartli ravishda ikki guruhga ajratildi:

- **1-guruh** — innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirish bo'yicha maxsus treninglarda qatnashmagan direktor maslahatchilari;

- **2-guruh** — innovatsion boshqaruv, liderlik va kommunikativ kompetensiyalar bo'yicha rivojlantiruvchi mashg'ulotlarda ishtirok etgan direktor maslahatchilari.

Tadqiqot jarayonida innovatsion boshqaruv kompetentligining quyidagi mezonlari asos qilib olindi:

1. **Kognitiv mezon** — innovatsion boshqaruv tamoyillari, zamonaviy ta'lim menejmenti va strategik rejalashtirish haqidagi bilimlar darajasi;

2. **Motivatsion mezon** — kasbiy rivojlanishga intilish, yangiliklarni qabul qilish va o'z faoliyatini takomillashtirish ehtiyoji;

3. **Faoliyatli mezon** — innovatsion boshqaruv usullarini amaliy faoliyatda qo'llay olish qobiliyati;

4. **Refleksiv mezon** — o'z faoliyatini baholash, xatolarni tahlil qilish va rivojlanish yo'nalishlarini belgilash qobiliyati.

Tadqiqot natijalari. Tadqiqot natijalari direktor maslahatchilarining innovatsion boshqaruv kompetentligida sezilarli individual farqlar mavjudligini ko'rsatdi. Ayrim respondentlarda boshqaruv jarayonlariga innovatsion yondashuv yuqori darajada shakllangan bo'lsa, ayrimlarida an'anaviy boshqaruv usullariga moyillik kuzatildi.

Innovatsion boshqaruv kompetentligining asosiy ko'rsatkichlari bo'yicha olingan natijalar quyidagi jadvalda aks ettirilgan.

1-jadval

Direktor maslahatchilarida innovatsion boshqaruv kompetentligining rivojlanish ko'rsatkichlari (n=72)

Ko'rsatkichlar	1-guruh (n=36)	2-guruh (n=36)	t	p
Innovatsion fikrlash darajasi	3,1 ± 0,6	4,2 ± 0,5	2,84	p≤0,01
Strategik rejalashtirish qobiliyati	3,3 ± 0,7	4,4 ± 0,6	2,71	p≤0,01
Kommunikativ kompetentlik	3,5 ± 0,5	4,5 ± 0,4	2,95	p≤0,01
Refleksivlik darajasi	3,0 ± 0,8	4,1 ± 0,6	2,63	p≤0,05
Innovatsion faoliyat motivatsiyasi	3,2 ± 0,6	4,3 ± 0,5	2,78	p≤0,01

Jadval natijalaridan ko'rinadiki, rivojlantiruvchi mashg'ulotlarda ishtirok etgan direktor maslahatchilarida innovatsion boshqaruv kompetentligining barcha komponentlari bo'yicha yuqoriroq ko'rsatkichlar qayd etilgan.

Xususan, innovatsion fikrlash ko'rsatkichi bo'yicha 2-guruh respondentlarida o'rtacha qiymat 4,2 ni tashkil etgan bo'lsa, 1-guruhda ushbu ko'rsatkich 3,1 ga teng bo'ldi. Bu holat maxsus psixologik-pedagogik rivojlantirish dasturlari boshqaruv tafakkurining moslashuvchanligi va yangiliklarni qabul qilish qobiliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini anglatadi.

Strategik rejalashtirish qobiliyatidagi farqlar ham sezilarli bo'lib, ikkinchi guruh vakillarida kelajakdagi boshqaruv vazifalarini oldindan prognoz qilish, maqsadlarni belgilash va resurslardan samarali foydalanish ko'nikmalari yuqoriroq namoyon bo'ldi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, direktor maslahatchilarining innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirishda faqat kasbiy bilimlarni oshirish yetarli emas. Mazkur jarayon shaxsning psixologik tayyorgarligi, o'zgarishlarga ochiqqligi, ijodiy tafakkuri va jamoa bilan ishlash qobiliyatini rivojlantirish bilan chambarchas bog'liq.

Natijalar muhokamasi. Olib borilgan tadqiqot natijalari maktab direktor maslahatchilarida innovatsion boshqaruv kompetentligining shakllanishi murakkab va ko'p omilli psixologik jarayon ekanligini ko'rsatdi. Ushbu jarayon faqat boshqaruv sohasiga oid bilimlarni egallash bilan chegaralanib qolmay, balki shaxsning ichki imkoniyatlari, kasbiy motivatsiyasi, psixologik tayyorgarligi va ijtimoiy munosabatlarni tashkil etish qobiliyati bilan ham belgilanadi.

Tadqiqot davomida aniqlangan natijalar shuni ko'rsatdiki, innovatsion boshqaruv kompetentligining rivojlanganlik darajasi yuqori bo'lgan direktor maslahatchilarida bir qator muhim psixologik xususiyatlar yaqqol namoyon bo'ladi. Jumladan, ular yangi boshqaruv g'oyalarini qabul qilishga tayyorlik, noaniq vaziyatlarda samarali qaror qabul qilish, pedagogik jamoani o'zgarishlarga yo'naltirish va boshqaruv faoliyatini doimiy takomillashtirishga intilish kabi sifatleri bilan ajralib turadi.

Innovatsion boshqaruv kompetentligining muhim tarkibiy qismlaridan biri sifatida **kognitiv moslashuvchanlik** alohida ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy ta'lim tizimida boshqaruv vazifalari tez o'zgarib borayotganligi sababli direktor maslahatchisi mavjud tajriba bilan cheklanib qolmasligi, balki yangi axborotlarni tahlil qilish, muqobil yechimlarni

izlash va strategik qarorlar ishlab chiqish qobiliyatiga ega bo'lishi zarur. Tadqiqot natijalarida innovatsion fikrlash darajasi yuqori bo'lgan respondentlarda boshqaruv vaziyatlarini kompleks tahlil qilish ko'nikmasi ham rivojlanganligi aniqlandi.

Shuningdek, innovatsion boshqaruv kompetentligining shakllanishida **kasbiy motivatsiya** muhim psixologik omil sifatida namoyon bo'ldi. O'z kasbiy faoliyatida rivojlanishga intilgan, yangi bilim va tajribalarni egallashga ehtiyoj sezgan direktor maslahatchilarining innovatsion boshqaruv usullarini tezroq o'zlashtirishlari kuzatildi. Bunday mutaxassislar ta'lim tashkilotining rivojlanishini shaxsiy kasbiy maqsadlari bilan bog'lay oladi va boshqaruv jarayonida faol tashabbus ko'rsatadi.

Tadqiqot natijalari yana bir muhim jihatni ko'rsatdiki, innovatsion boshqaruv kompetentligining rivojlanishi direktor maslahatchilarining **refleksiv qobiliyatlari** bilan bevosita bog'liq. Refleksiya shaxsning o'z faoliyatini tahlil qilish, amalga oshirilgan qarorlarning natijalarini baholash va kelgusidagi faoliyat yo'nalishlarini belgilash imkonini beradi. Yuqori refleksivlikka ega bo'lgan mutaxassislar o'z boshqaruv tajribalaridan samarali foydalanib, xatolarni rivojlanish manbai sifatida qabul qiladilar.

Boshqaruv faoliyatida kommunikativ kompetentlik ham innovatsion jarayonlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishini ta'minlovchi asosiy omillardan biridir. Chunki har qanday yangilikni joriy etish jarayonida jamoa a'zolarining munosabatlari, qarshiliklari va ehtiyojlarini hisobga olish talab etiladi. Samarali muloqot qila oladigan direktor maslahatchilari pedagogik jamoada ishonch muhitini shakllantirish, hamkorlikni rivojlantirish va innovatsion g'oyalarni qo'llab-quvvatlash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Tadqiqot davomida olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirishda psixologik treninglar, muammoli vaziyatlarni modellashtirish, kasbiy refleksiya mashg'ulotlari va tajriba almashish shakllaridan foydalanish samarali natija beradi. Bunday yondashuvlar direktor maslahatchilarining nafaqat nazariy bilimlarini, balki amaliy boshqaruv faoliyatidagi psixologik tayyorgarligini ham oshiradi.

Innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning asosiy psixologik shart-sharoitlarini quyidagicha tizimlashtirish mumkin:

Birinchidan, shaxsning innovatsion faoliyatga nisbatan ijobiy munosabatini shakllantirish. Yangilikka ochiqlik, o'zgarishlardan qo'rqmaslik va rivojlanishga ehtiyoj his qilish innovatsion boshqaruvning psixologik asosini tashkil qiladi.

Ikkinchidan, kasbiy refleksiyani rivojlantirish. O'z faoliyatini tahlil qilish va baholash qobiliyati boshqaruv qarorlarining sifatini oshiradi.

Uchinchidan, kreativ tafakkur va muammoli vaziyatlarda moslashuvchan fikrlashni shakllantirish. Innovatsion boshqaruv jarayoni standart yechimlardan ko'ra ijodiy yondashuvni talab qiladi.

To'rtinchidan, liderlik va kommunikativ qobiliyatlarni rivojlantirish. Direktor maslahatchisi nafaqat boshqaruv jarayonlarini tashkil etuvchi mutaxassis, balki pedagogik jamoaning rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi psixologik lider hisoblanadi.

Beshinchidan, psixologik barqarorlikni ta'minlash. Boshqaruv jarayonidagi stressli vaziyatlarni samarali boshqarish, hissiy holatni nazorat qilish va konstruktiv munosabatlarni saqlash innovatsion faoliyat samaradorligini belgilaydi.

Shunday qilib, tadqiqot natijalari maktab direktor maslahatchilarining innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirish jarayonida psixologik omillar hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. Mazkur kompetentlikning shakllanishi uzluksiz kasbiy rivojlanish, psixologik tayyorgarlik va innovatsion madaniyatni shakllantirish orqali amalga oshiriladi.

Xulosa. Maktab direktor maslahatchilarida innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirish zamonaviy ta'lim tizimining strategik vazifalaridan biri hisoblanadi. Chunki ta'lim tashkilotlarining samarali faoliyat yuritishi, pedagogik jamoaning rivojlanishi va innovatsion jarayonlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi ko'p jihatdan boshqaruv subyektlarining kasbiy va psixologik tayyorgarligiga bog'liq.

Tadqiqot natijalari asosida aniqlanishicha, innovatsion boshqaruv kompetentligi direktor maslahatchilarining bilim, ko'nikma va malakalari bilan bir qatorda, ularning motivatsion, emotsional va refleksiv xususiyatlari bilan ham belgilanadi. Ayniqsa, innovatsion fikrlash, strategik yondashuv, kommunikativ qobiliyat, kasbiy motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirishga intilish mazkur kompetentlikning asosiy psixologik komponentlari sifatida namoyon bo'ladi.

Direktor maslahatchilarining innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirish uchun quyidagi psixologik-pedagogik shart-sharoitlarni yaratish maqsadga muvofiq:

- boshqaruv faoliyatiga yo'naltirilgan maxsus rivojlantiruvchi treninglarni tashkil etish;
- innovatsion tafakkur va kreativ yondashuvni shakllantirishga qaratilgan mashg'ulotlarni yo'lga qo'yish;
- kasbiy refleksiyani rivojlantirish mexanizmlaridan foydalanish;
- boshqaruv jarayonida psixologik maslahat va mentorlik tizimini takomillashtirish;
- direktor maslahatchilarining tajriba almashish va hamkorlik faoliyatini kengaytirish.

Umuman olganda, innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirish jarayoni uzluksiz va tizimli xarakterga ega bo'lib, unda shaxsning psixologik imkoniyatlarini rivojlantirish boshqaruv samaradorligini oshirishning muhim omili hisoblanadi. Maktab direktor maslahatchilarida mazkur kompetentlikning shakllanishi ta'lim tashkilotlarida innovatsion muhitni yaratish, boshqaruv sifatini oshirish va ta'lim jarayonining barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Mazkur ilmiy ishda maktab direktor maslahatchilarida innovatsion boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning

psixologik asoslari kompleks ravishda yoritildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, zamonaviy ta'lim boshqaruvida samarali faoliyat yuritish uchun direktor maslahatchilarining faqat boshqaruv bilimlariga ega bo'lishi yetarli emas, balki innovatsion fikrlash, psixologik moslashuvchanlik, refleksivlik va liderlik qobiliyatlarini ham rivojlantirishi zarur.

Innovatsion boshqaruv kompetentligining shakllanishi shaxsning ichki motivatsiyasi, kasbiy rivojlanishga intilishi, ijodiy tafakkuri va kommunikativ imkoniyatlari bilan chambarchas bog'liq ekanligi asoslandi. Shu sababli maktab direktor maslahatchilarining professional rivojlanish dasturlarida psixologik treninglar, refleksiv mashg'ulotlar, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish va innovatsion loyihalarni ishlab chiqish faoliyatlariga alohida e'tibor qaratish lozim.

Ushbu yondashuv ta'lim tashkilotlarida boshqaruv sifatini oshirish, innovatsion muhitni shakllantirish hamda zamonaviy rahbarlik kompetensiyalariga ega mutaxassislarni tayyorlash uchun muhim ilmiy-amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Управление персоналом: учебник для вузов / под ред. Т. Ю. Базарова, Б. Л. Еремина. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва: ЮНИТИ, 2017. – 560 с. – URL: <https://znanium.ru/catalog/document?id=341580>
2. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект: почему он может значить больше, чем IQ / пер. с англ. – 9-е изд. – Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2020. – 544 с. – ISBN 978-5-00146-724-3. – URL: <https://library.cbr.ru/catalog/lib/books/977163/>
3. Зеер Э. Ф. Психология профессионального развития: учебное пособие. – 3-е изд., стер. – Москва: Академия, 2009. – 239, [1] с. – ISBN 978-5-7695-5833-7. – URL: <https://search.rsl.ru/ru/record/01004380810>
4. Заславская О. Ю., Иванова О. В., Кравец О. Я., Рудинский И. Д., Столбова И. Д. Компетентностный подход к организации образовательного процесса и некоторые вопросы адаптивного управления учебной деятельностью: монография / науч. ред. С. Г. Григорьев. – Воронеж: Научная книга, 2011. – 204 с. – URL: <https://dates.gnpbu.ru/2-7/Grigoriev/small-1.html>
5. Кузьмина Н. В., Софьина В. Н. Акмеологическая концепция развития профессиональной компетентности в вузе: монография. – Санкт-Петербург: Центр стратегических исследований, 2012. – 199 с. – ISBN 978-5-98994-041-7. – URL: <https://search.rsl.ru/ru/record/01006631400>
6. Маркова А. К. Психология профессионализма. – Москва: Международный гуманитарный фонд «Знание», 1996. – 308 с. – ISBN 5-87633-016-7. – URL: <https://search.rsl.ru/ru/record/01001737728>
7. Митина Л. М. Психология профессионально-карьерного развития личности. – Москва: Психологический институт РАО; Санкт-Петербург: Нестор-История, 2019. – 400 с. – URL: <https://psyjournals.ru/authors/1403>
8. Асаул А. Н., Капаров Б. М. Управление высшим учебным заведением в условиях инновационной экономики: научное и учебно-методическое справочное пособие / под ред. А. Н. Асаула. – Санкт-Петербург: Гуманистика, 2007. – 277 с. – ISBN 978-5-86050-284-0. – URL: <https://search.rsl.ru/ru/record/01003143444>
9. Шишарина Н. В. Инновационный менеджмент в образовании: учебно-методическое пособие (кейс). – Иркутск: Издательство Восточно-Сибирской государственной академии образования, 2011. – ISBN 978-5-858227-669-2. – URL: <https://isu.bookonlime.ru/reader/book/2015082608042737300500001639>
10. Друкер П. Ф. Бизнес и инновации. – Москва: Вильямс, 2018. – 432 с. – ISBN 978-5-8459-1195-7. – URL: <https://www.williamspublishing.com/Books/978-5-8459-1195-7.html>
11. Кови С. Р. Семь навыков высокоэффективных людей: мощные инструменты развития личности. – 13-е изд., доп. – Москва: Альпина Паблишерз, 2020. – 396 с. – ISBN 978-5-9614-6639-3. – URL: <https://library.cbr.ru/catalog/lib/books/595469/>
12. Маслоу А. Мотивация и личность / пер. с англ. Т. Гутман, Н. Мухиной. – 3-е изд. – Санкт-Петербург: Питер, 2011. – 351 с. – ISBN 978-5-459-01029-9. – URL: <https://search.rsl.ru/ru/record/01005371083>
13. Минцберг Г. Структура в кулаке: создание эффективной организации / пер. с англ. Д. Раевской. – Санкт-Петербург: Питер, 2011. – 512 с. – ISBN 978-5-459-00358-1. – URL: <https://search.rsl.ru/ru/record/01004926941>
14. Robbins S. P., Judge T. A. Organizational Behavior. – 18th ed., Global ed. – Harlow: Pearson, 2019. – 770 p. – URL: <https://search.worldcat.org/title/Organizational-behavior/oclc/1121441623>
15. Спивак В. А. Управление изменениями: учебник для вузов. – Москва: Юрайт, 2020. – 357 с. – ISBN 978-5-534-03358-8. – URL: <https://urait.ru/book/upravlenie-izmeneniyami-450462>
16. OECD. School Leadership for Learning: Insights from TALIS 2013. – Paris: OECD Publishing, 2016. – 180 p. – DOI: <https://doi.org/10.1787/9789264258341-en> – URL: https://www.oecd.org/en/publications/school-leadership-for-learning_9789264258341-en.html
17. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. – 5th ed. – New York: Teachers College Press, 2016. – 312 p. – URL: https://books.google.com/books/about/The_New_Meaning_of_Educational_Change_Fi.html?id=YxGTCwAAQBAJ
18. Northouse P. G. Leadership: Theory and Practice. – 9th ed. – Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, 2022. – 600 p. – URL: <https://www.sagepub.com/shop/buy-a-book/leadership-9-270138>
19. Yukl G. A., Gardner W. L. Leadership in Organizations. – 9th ed. – Boston: Pearson Education, 2020. – 538 p. – URL: <https://www.pearson.com/en-us/subject-catalog/p/leadership-in-organizations/P200000006445>
20. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021. – 464 b. – URL: <https://akbt.tkti.uz/uz/books/6330>